

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

21.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 12-го Марта — 1837 — Wilno. Piątek. 12-go Marca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4-го Марта.

Государственный Советъ въ Департаментъ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Г. Министра Финансовъ, о мѣрахъ къ прекращенію тайнаго чрезъ западную сухопутную границу водворенія Кантоннаго чая, къ привозу запрещеннаго, нѣнѣемъ своимъ, Высочайше утвержденнымъ 16-го Декабря 1836 года, положили: 1. вѣнчить въ непременную обязанность купечеству отправлять Кяхтинскіе чай изъ внутреннихъ губерній въ западныя пограничныя, именно: Курляндскую, Виленскую, Гродненскую, Волынскую, и Подольскую, и въ Области: Бѣлостокскую и Бессарабскую и обратно, не иначе, какъ въ тѣхъ самыхъ цибикахъ и въ той же укупоркѣ, въ которыхъ получаютъ оныя изъ Кяхты, съ сохраненіемъ наложенныхъ Кяхтинской Таможнею пломбъ. 2. Но когда Московское и С. Петербургское купечество, какъ главнѣйшее производящее торгъ на Кяхтѣ, встрѣтитъ надобность отправить чай сіи въ означенныя губерніи и области не въ полныхъ цибикахъ или другой укупоркѣ, то допускать сіе съ тѣмъ, чтобы не раскупоренные еще цибикъ были представляемы въ Московскую или С. Петербургскую Таможню, гдѣ, по освидѣтельствованіи оныхъ и по пересылкѣ чаевъ въ другія помѣщенія, налагать на сіи послѣднія Таможенные пломбы или печати, смотря по удобности, съ донесеніемъ о томъ каждый разъ Департаменту Высшей Торговли. 3. За тѣмъ все перевозимые торговцами въ Западныхъ губерніяхъ изъ одного города и мѣстечка въ другіе, равно и вывозимые оттуда во внутреннія губерніи чай, цимбюшце надлежащей укупорки и пломбъ Кяхтинской или которой либо изъ Столичныхъ Таможенъ, а равно когда самая укупорка будетъ раскрыта, признавать за тайно-водвореніе и подвергать конфискаціи на основаніи Таможенныхъ правилъ, со взысканіемъ съ перевозителей въ пеню пятикратной пошлины, взимаемой на Кяхтѣ съ лучшаго Китайскаго Байхавога чай т. е. по 9 р. 55 к. ассигнаціями съ фунта. 4. Мелкіе торговцы, разъѣзжающіе въ помѣнутыхъ губерніяхъ и областяхъ изъ одного мѣста въ другое для дробной продажи, подлежатъ равномѣрно какъ означеннымъ правиламъ, съ тѣмъ токмо исключеніемъ, что помѣщенія у нихъ съ чаемъ могутъ быть раскрыты, такъ и устанавливаемому здѣсь взысканію. Но правила сіи не относятся до разъѣзжающихъ частныхъ лицъ, не принадлежащихъ къ торгующему сословію. 5. Конфискованные на вышеизложенномъ основаніи чай, по распоряженію Департамента Высшей Торговли, продавать при Таможняхъ на условіи, чтобы оныя непременно были вывезены покупателями за границу, за надлежащимъ Таможеннымъ надзоромъ, при портахъ — въ теченіи 4-хъ, а при сухопутныхъ Таможняхъ въ теченіи 2 мѣсяцевъ, отнюдь не дозволяя выпуска таковыхъ чаевъ на внутреннее употребленіе, и на сей конецъ, до вывоза ихъ за границу, хранить въ самыхъ Таможняхъ; въ случаѣ же неявки на сіихъ условіяхъ покупи-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 4-go Marca.

Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie P. Ministra Skarbu, o środkach zapobieżenia tajnemu wprowadzaniu przez zachodnią lądową granicę herbaty Kantońskiej, do przywozu zakazaney, przez opinią swoją, NAYWYŻEJ zatwierdzoną 16-go Grudnia 1836 roku, postanowiła: 1. Przepisać za nieodmienny obowiązek kupcom, iżby herbatę Kiachtyńską z Gubernii wewnętrznych do zachodnich pogranicznych, mianowicie: do Kurlandzkiej, Wileńskiej, Grodzieńskiej, Wołyńskiej i Podolskiej, tudzież do Obwodów: Białostockiego i Bessarabskiego, i przeciwnie, posyłać nie inaczej, jak w tych samych cybikach i w témże upakowaniu, w którym się ona otrzymuje z Kiachty, z zachowaniem przyłożonych przez Kiachtyńską tamożnię plomb. 2. Ale jeżeli Moskiewscy i Sankt-Petersburscy kupcy, jako prowadzący główniejszy handel w Kiachcie, uznają za potrzebę wysyłać herbatę do wzmiankowanych Gubernii i Obwodów nie w pełnych cybikach, albo innych zapakowaniach, tedy dozwalać to z zastrzeżeniem, iżby nierozpakowane jeszcze cybiki były przysyłane do Moskiewskiej albo St. Petersburgskiej tamożni, gdzie po ich obejrzeniu i po przesypaniu herbaty do innych naczyń, przykładać do tych ostatnich tamożenne plombę lub pieczęcie, uważając podług dogodności, z doniesieniem o tém za każdym razem Departamentowi Handlu zewnętrznego. 3. A zatem wszystka przewożona przez kupców do zachodnich Gubernii z jednego miasta i miasteczka do innych, jako też i wywożona ztamąd do Gubernii wewnętrznych herbata, nie mająca należytego upakowania i plomb Kiachtyńskiej albo którejkolwiek z tamożeń stołecznych, również też, kiedy sam upakunek będzie naruszony, poczytywać za herbatę tajemnie przewiezioną i oddawać pod konfiskatę na osnowie tamożennych prawideł, z uzyskaniem od przywożących peny pięciokrotnej poszliny, pobieranej w Kiachcie od naylepszej Chińskiej Baychowey herbaty, to jest: po 9 r. 55 k. assygnacyami od funta. 4. Drobnii handlarze, jeżdżący po wymienionych Guberniach i Obwodach z jednego miejsca do drugiego, dla częściowey sprzedaży, mają również ulegać pomienionym prawidłom, z tym tylko wyjątkiem, że u nich naczynia z herbatą mogą być rozpakowane, jako też i postanowionemu tu uzyskaniu. Lecz prawidła te nie odnoszą się do przejeżdżających osób prywatnych, do stanu handlowego nie należących. 5. Skonfiskowaną na wyżej opisaney osnowie herbatę, podług rozporządzenia Departamentu Handlu zewnętrznego, sprzedawać przy tamożniach na warunkach, iżby ta nieodmiennie była wywiezioną przez nabywców za granicę, pod należytytym tamożennym dozorem, przy portach w przeciągu 4-ch, a przy tamożniach lądowych w przeciągu dwóch miesięcy, nie dozwalając zgoła wypuszczenia tej herbaty na wewnętrzne użycie, i w tym celu do czasu wywiezienia jej za granicę, ma zostawać w samych tamożniach; w razie zaś nie stawienia się pod temi warunkami nabywców, herbata natychmiast ma być zniszczoną. 6. Wziętymi z sprzedaży skonfiskowanej her-

ковъ, чаи подвергать немедленно уничтоженію. 6. Выручаемыя отъ продажи конфискованныхъ чаевъ деньги и взысканную съ провозителей пеню распределить на точномъ основаніи ст. 1,170 Св. Уст. Тамож. (т. VI); а въ тѣхъ случаяхъ, когда чаи, по непродажѣ на вывозъ за границу, будутъ уничтожены, или когда по несостоятельности провозителя, пеня не будетъ взыскана, относительно награды поимщиковъ, поступать сообразно съ ст. 1,174 того же свода. 7. Правила сїи привести въ дѣйствіе по прошествіи шести мѣсяцевъ со дня обнародованія оныхъ. (Опуб. Прав. Сен. Февраля 6 дня 1837 года.)

— По недостатку точныхъ и опредѣлительныхъ правилъ для управленія Сиротскими Домами, состоящими въ вѣденіи Приказовъ Общественнаго Призрѣнія, признавъ нужнымъ дать надлежащее устройство симъ заведеніямъ, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ вносилъ на разсмотрѣніе Государственнаго Совѣта проектъ общаго объ оныхъ положенія, составленный во вѣренномъ ему Министерствѣ. Получивъ нынѣ отъ Г. состоящаго въ должности Государственнаго Секретаря мнѣніе Государственнаго Совѣта по сему дѣлу, удостоенное Высочайшаго утвержденія 31 Декабря истекшаго года, онъ Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ представляетъ у сего оное, а равно помнятое положеніе о Сиротскихъ домахъ, въ свѣдѣтельствующихъ копіяхъ, для учиненія со стороны Правительствующаго Сената распоряженія о приведеніи сего положенія, согласно Высочайшей воли, въ надлежащее исполненіе. *Въ мнѣніи же Государственнаго Совѣта изображено:* „Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Внутреннихъ Дѣлъ съ проектомъ положенія для управленія Сиротскими Домами, и находя проектъ сей соответствующимъ цѣли своей, положила: 1.) Предоставить Министру Внутреннихъ Дѣлъ привести представленный имъ проектъ въ дѣйствіе черезъ Правительствующій Сенатъ. 2.) Поставить въ обязанность Приказовъ Общественнаго Призрѣнія, принявъ изложенныя въ семъ положеніи правила въ руководство, какъ въ управленіи и устройствѣ нынѣ существующихъ Сиротскихъ Домовъ, такъ и при учрежденіи оныхъ вновь, гдѣ ихъ нѣтъ и гдѣ они могутъ быть нужны, представлять Министерству, въ случаѣ надобности, о дополненіи и измѣненіи сихъ правилъ, соответственно мѣстнымъ каждой губерніи обстоятельствамъ. 3.) Устройство для Сиротскихъ Домовъ нужныхъ помѣщеній, опредѣленіе числа призрѣваемыхъ, соразмѣрно способамъ каждаго Приказа, назначеніе штатовъ Сиротскимъ Домамъ и вообще всѣ, до хозяйственной части сихъ учреждений относящіяся распоряженія, предоставить Министерству Внутреннихъ Дѣлъ разрѣшать непосредственно, представляя о томъ въ свое время отчеты общо установленнымъ порядкомъ.“ На семъ мнѣніи записано: Его Императорское Величество воспользовавшееся мнѣніемъ въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по проекту общаго положенія о Сиротскихъ домахъ, Высочайше утвердить соизволило и повелѣло исполнить. 31 Декабря 1836. Подписалъ: Пред-
обдатель Государственнаго Совѣта Графъ Новосильцовъ. (Опуб. Прав. Сен. Февраля 17-го дня 1837 года.) (С. В.)

— Правленіе Россійскаго страхового отъ огня общества объявляетъ, что раздача дивиденда за 1836 годъ начнется съ 1-го числа будущаго Марта мѣсяца и каждый день, кромѣ воскресенья, будетъ производиться въ 9 до 12 часовъ по полуночи. Находящіеся въ столицѣ акціонеры могутъ сами являться въ Правленіе съ акціями или присылать съ ними другихъ, но полученіе въ возвратъ акцій и дивиденда, когда не самъ акціонеръ пожалуетъ, не иначе послѣдуетъ, какъ по учиненіи на квитанціи, довѣрія принять изъ Правленія подъ росписку то и другое. Отсутствующіе акціонеры могутъ присылать акціи свои по почтѣ въ Правленіе, которое по приложеніи на нихъ штемпеля, съ возвращеніемъ ихъ отправить и дивидендъ по почтѣ же.

— Правленіе Россійскаго страхового отъ огня общества считаетъ долгомъ объявить, что въ общемъ собраніи Гг. Акціонеровъ, бывшемъ 14 числа сего Февраля, избранъ по большинству голосовъ прежній Директоръ, Баронъ Людвигъ Ивановичъ Штиглицъ.

— Въ Четвертокъ, 25-го Февраля, во время вечерняго спектакля на Большою Театръ, показался на крышѣ театра, изъ дымовой трубы, дымъ съ пламенемъ. Пожарныя трубы двухъ ближайшихъ къ театру частей немедленно явились на Театральную Площадь, для принятія надлежащихъ мѣръ къ прекращенію сего воспламененія.

Хотя при семъ случаѣ не предстояло ни какой опасности для публики, бывшей въ театрѣ, но

баты деньгами и uzyskaną z przywożących пеня, rozrządzać na istotney podstawie art. 1170 Połączenia Ustaw Tamożennych (T. VI); w tych zaś zdarzeniach, kiedy herbata z przyczyny nieprzedania na wywiezienie za granicę, będzie zniszczoną, albo kiedy dla niemożności przywożącego, pena nie będzie uzyskaną: względem nagrody tych, którzy ją poymali, postępować zgodnie z art. 1174 tegoż Połączenia. 7. Prawidła te przywieść do skutku po upływie sześciu miesięcy od dnia ich ogłoszenia. (Op. przez Rz. Sen. 6 Lut. 1837 r.)

— Dla niedostatku dokładnych i pewnych prawideł do zarządu Domami Sierót, pod wiedzą Urzędów Powszechnego Opatrzania zostających, uznawszy zarzecz potrzebną dać należyte urządzenie tym zakładom, P. Minister Spraw Wewnętrznych podawał na rozpatrzenie Rady Państwa projekt powszechny o nich ustawy, ułożony w powierzonem mu Ministerjum. Teraz otrzymawszy od P. zostającego w obowiązku Sekretarza Państwa opinią Rady Państwa w tej rzeczy, która zastrzyżła na Najwyższe utwierdzenie 31 Grudnia roku zeszłego, tenże P. Minister Spraw Wewnętrznych załącza ją przy tém, równie też pomienioną ustawę o Domach Sierót, w poświadczonych kopiach, dla uczynienia ze strony Rządzącego Senatu rozporządzenia około przyprowadzenia tej ustawy, zgodnie z Najwyższą wolą, do należytego wypełnienia. *W Opinii zaś Rady Państwa wyrażono:* „Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie P. Ministra Spraw Wewnętrznych z projektem ustawy do zarządzania Domami Sierót, i znajdując projekt ten odpowiednim swjemu celowi, postanowiła: 1) Polecieć Ministrowi Spraw Wewnętrznych przyprowadzić przedstawiony przezeń projekt do skutku przez pośrednictwo Rządzącego Senatu. 2) Przepisać za obowiązek Urzędowi Powszechnego Opatrzania, izby przyjąwszy opisane w tej ustawie prawidła za przewodnictwo, tak względem zarządu i urządzenia teraz będących Domów Sierót, jako też i względem nowego ich zakładania, gdzie takowych niema, a gdzie mogą być potrzebne, przedstawiały do Ministerjum w razie potrzeby, o dopełnieniu i odmianach tych prawideł, podług miejscowych kaźdey Gubernii okoliczności. 3) Urządzenie dla Domów Sierót potrzebnych pomieszczeń, naznaczenie liczby sierót opatrywanych, podług środków kaźdego Urzędu Powsz. Opatrz., naznaczenie etatów dla Domów Sierót, i w powszechności wszystkie, do gospodarskiej części tych urządzeń odnoszące się rozporządzenia, zostawić Ministrowi Spraw Wewnętrznych rozstrzygać bezpośrednio, podając o tém w swoim czasie sprawozdania powszechnie ustanowionym porządkiem.“ Na tej opinii napisano: *NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Jego Mość,* nastąpił opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa względem projektu powszechny ustawy o Domach Sierót, *NAJWYŻSZEJ utwierdził raczył i rozkazał wypełnić.* 31 Grudnia 1836 roku. Podpisał: *Prezydent Rady Państwa Hrabia Nowosilcow.* (Ogł. przez Rz. Senat 17 Lutego 1837 roku.) (G.S.)

— Zarząd Rossyyskiego assekuracyynego od ognia towarzystwa ogłasza, że rozdanie dywidendy za rok 1836 zacznie się od dnia 1 następującego Marca co dzień, oprócz dni niedzielnych, i będzie się odbywało od 9 do 12 godziny z rana. Znajdujący się w stolicy akcyoniści mogą sami przybywać do Zarządu z akcyami albo przysyłać z niemi innych, ale otrzymanie na powrót akcyi i dywidendy, jeżeli sam akcyonista nie przybędzie, nastąpi nie inaczej, jak po uczynieniu na kwietacyi upewnienienia do przyjęcia z Zarządu z rozpisaniem się, jednego i drugiego. Akcyoniści nieobecni mogą swe akcyie przysyłać do Zarządu przez pocztę, który po przyłożeniu na nich stępla z powróceniem ich odeszle także i dywidendy przez pocztę.

— Zarząd Rossyyskiego assekuracyynego od ognia towarzystwa poczytuje za obowiązek ogłosić, że na ogólnem zebraniu P. Akcyonistów, które się odbyło dnia 14 ter. Lutego, wybrany został większością głosów dawniejszy Dyrektor, Baron Ludwik Iwanowicz Szti-
glitz.

— We czwartek, 25 Lutego, podczas wieczornego spektaklu w Wielkim Teatrze, ukazał się na dachu teatralnym z komina dym z płomieniem. Pożarne sikawki z dwóch najbliższych ku teatrowi części stanęły natychmiast na dziedzińcu teatralnym, dla przedsięwzięcia potrzebnych środków do ugaszenia tego płomienia.

Chociaż w tym razie żadne nie groziło niebezpieczeństwo dla publiczności, znajdujący się w teatrze,

ва въсьмъ тѣмъ на нѣсколько минутъ произошло маленькое смятеніе между зрителями. Поводомъ къ сему было слѣдующее: кучера и форейторы, бывшіе при экипажахъ на площади театра, и нѣкоторые лакеи, выходяшіе на подвѣзды, замѣтивъ надъ крышею театра дымъ съ искрами, бросились первые подавать къ подвѣздамъ экипажи, а вторые въ бенуары и ложи къ господамъ своимъ, и сообщили имъ неосновательное свѣдѣніе о мнимомъ пожарѣ. Нѣсколько дожъ 1-го яруса немедленно были оставлены зрителями, поспѣшившими ухъать. Нѣкоторые зрители, сидѣвшіе въ креслахъ подлѣ сихъ ложъ, увлекшись примѣромъ, тоже оставили мѣста свои, и спѣшили выйти изъ залы представленія, для сокращенія дороги, чрезъ ложи и бенуары. Полицейскіе и театральные чиновники, будучи совершенно увѣрены, что публикѣ не предстоитъ ни малѣйшей опасности, приняли всѣ зависящія отъ нихъ мѣры успокоить публику, въ чемъ и успѣли совершенно: кромѣ нѣсколькихъ лицъ, поспѣвшихъ ухъать, большая часть публики осталась въ театрѣ до окончанія пьесы.

По докладу о семъ происшествіи Государю Императору, Его Императорское Величество Высочайше повелѣть соизволило: дабы на будущее время публика не могла быть встревожена такими неосновательными опасеніями, принять за правило, чтобы о всякой малѣйшей опасности, какой могли бы подвергаться зрители, немедленно увѣдомлять ихъ сценны театра чрезъ чиновниковъ Театральной Дирекціи, а для всеобщаго свѣдѣнія, о семъ правилѣ опубликовать отъ С. Петербургской Полиціи въ газетахъ.

Въ здѣшнихъ театрахъ опасаться пожара не должно, ибо во всѣхъ приняты мѣры предосторожности: устроены резервуары, наполненные всегда водою, которые могутъ залить весь театръ во всякое время; сверхъ того, въ Большомъ Театрѣ находится желѣзная занавѣсъ для останавливанія пламени со сцены; почему, во всякомъ случаѣ, не должно стремиться выходить изъ залы, безъ всякой причины, по ложнымъ слухамъ, ибо отъ всеобщаго стремленія къ выходу, предстоитъ опасность быть задавленными или обкраденными. (С. П.)

— Въ минувшее Воскресенье, 21-го Февраля при 12 градусахъ мороза вновь была ѣзда по желѣзной дорогѣ между Царскимъ Селомъ и Павловскомъ. — Благопріятная, ясная погода привлекла весьма многочисленныхъ посетителей; сдѣлано двѣнадцать поѣздокъ изъ Павловска въ Царское Село и обратно, и попеременно были употреблены паровозы Гг. *Стефенсона* и *Гакворта*. Каждый обозъ состоялъ, какъ и прежде, изъ паровоза, тендера съ дровами и водою, двухъ берлиновъ, двухъ дилижансовъ, двухъ вагоновъ, двухъ шарабанковъ и одного помоста для строеваго лѣса, въ семь сажень длиною, на которомъ устроены были мѣста для 160 osób.

На всѣ двѣнадцать поѣздокъ выдано 1897 билетовъ, за которые собрано 1,111 руб. 20 коп., а въ гостинницѣ въ Павловскѣ выручено 1166 руб. 20 к.

Вообще всѣ пассажиры изъявляли полное удовольствіе, и хотя по новости дѣла и пренебреженію надлежащей осторожности со стороны посетителей, проходящихъ во время ѣзды по дорогѣ, еще нельзя было употребить всей силы паровъ, но, не смотря на то, разстояніе 4-хъ верстъ нѣсколько разъ проѣзжали въ 5 минутъ, при чемъ не случилось ни малѣйшаго несчастія, ниже поврежденія въ паровозахъ или повозкахъ.

— 19-го Февраля скончался здѣсь въ С. Петербургѣ, Директоръ Московскаго Кадетскаго Корпуса, Генераль-Маіоръ Александръ Осиповичъ *Станковскій* (А. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 13-го Марта.

Князь *Иосифъ Вреде* прибылъ изъ Ст. Петербурга, а Кор. Датскій Генераль Лейтенантъ, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Императорско-Россійскомъ Дворѣ Графъ *Бломе* проѣзжалъ чрезъ здѣшній городъ изъ Петербурга въ Копенгагенъ. — Кор. Датскій Камергеръ Чрез. Посланникъ и Полномоч. Министръ при Императорско-Австрійскомъ Дворѣ Полковникъ Баронъ *Левенштернъ* прибылъ сюда изъ Вены.

— По телеграфической депешѣ изъ Кельна получено здѣсь извѣстіе, что въ засѣданіи Французской Палаты Депутатовъ отъ 7 ч., проектъ закона на счетъ раздѣленія судебныхъ властей при обыкновенно случающихся военныхъ и гражданскихъ государственныхъ преступленіяхъ, отвергнуто большинствомъ 2-хъ голосовъ. (А. П. С. З.)

помимо то jednak przez kilka minut zrobiło się niewielkie zamieszanie pomiędzy spektatorami. Przyczyna tego była następująca: stangreci i forysie znajdujący się przy pojazdach na dziedzińcu teatralnym, i niektórzy lokaje, którzy na ganek wyszli byli, dostrzegłszy nad dachem teatru dym z iskrami, pierwsi rzucili się podawać pojazdy, a drudzy do benoarów i loż dla zawiadomienia swych panów, o mniemanym pożarze. Kilka loż 1-go piątra natychmiast opuszczonych zostało przez widzów, którzy śpiesznie wyjechali. Niektórzy spektatorowie, siedzący na krzesłach wedle tych loż, idąc za ich przykładem także opuścili swe mieysca, spiesząc wyść z sali reprezentancyney, dla skrócenia drogi przez loże i benoary. Urzędnicy policyjni i teatralni, przekonawszy się dostatecznie, że publiczności nie grozi najmniejsze niebezpieczeństwo, przedsięwzięli wszystkie zależące od nich środki dla uspokojenia publiczności, i oprócz kilku osób, które już wyjechały, większa część publiczności pozostała w teatrze do końca sztuki.

Po doniesieniu o tym wypadku **NAYJAŚNIEYSZEMU PANU, JEHO CESARSKA MOŚĆ NAYWYŻEY** rozkazać raczył: ażeby na czas przyszą publiczność nie mogła być trwożoną podobnemi bezzasadnemi obawami, przyjmując za prawidło, iżby o każdém najmniejszym niebezpieczeństwie, któreby widzom mogło zagrażać, uwiadamić ich natychmiast ze sceny teatru przez Urzędników Dyrekcyi Teatralney; dla powszechney zaś wiadomości, S. Petersburska Policya ma to prawidło opublikować przez gazety.

W tutejszych teatrach obawiać się pożarów nie należy: we wszystkich bowiem są przedsięwzięte środki ostrożności, urządzone rezerwoary, napełnione zawsze wodą, które w każdym czasie mogą zalać cały teatr; nadto, w Wielkim Teatrze znajduje się żelazna zasłona dla wstrzymania płomieni ze strony sceny; w żadnym przeto razie, nie należy wychodzić z sali, bez przyczyny, z powodu fałszywych pogłosek, gdyż przez powszechnę usiłowanie do wyścia, grozi niebezpieczeństwo być zaciśnionym lub okradzionym. (P. P.)

— Przeszłey niedzieli, 21 Lutego, przy 12-tu stopniach mrozu, znowu się odbyła jazda po żelazney drodze między Carskiem-Siołem a Pawłowskiem. — Piękna pogoda zwabiła wielu widzów; uczyniono dwanaście przejażdżek z Pawłowska do Carskiego-Sioła i napowrót, parowozy zaś naprzemiennie były używane PP. *Stefansona* i *Hakworta*. Każdy oboz składał się jak i pierwicy z parowozu, tendera z drwami i wodą, z dwóch berlinów, dwóch dyliżansów, dwóch waggonów, dwóch szarabanów i jednego pomostu dla budowlowego drzewa, na siedm sążni długiego, na którym urządzone były miejsca na 160 osób.

Na te dwanaście przejażdżek wydano 1,897 билетовъ, за które zebrano 1,111 rubli 20 kop., a w hotelu w Pawłowsku zebrano 1,166 rubli 20 kop.

Wszyscy w powszechności podróżni oświadczaali zupełne ukontentowanie, i chociaż dla nowości rzeczy i zachowania należytey ostrożności ze strony widzów, przechodzących w czasie jazdy drogą, niemożna było jeszcze użyć całej siły pary; pomimo to jednakże, przestrzeż, 4 wiorsty wynoszącą, w przeciagu 5 minut po kilka razy przejeżdżano, przy czém nie zdarzyło się żadnego nieszczęścia, ani zepsucia parowozów lub wozów.

— Dnia 19 Lutego, umarł tu w St. Petersburgu, Dyrektor Moskiewskiego Korpusu Kadetów, Jenerał-Major Alexander *Statkowski*. (G. S. P.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s i a.

Berlin, dnia 13 Marca.

Xiążę *Józef Wrede* przybył z St. Petersburga, a Królewsko-Duński Jenerał-Porucznik, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Dworze Cesarsko-Rossyyskim, Hrabia *von Blome*, z St. Petersburga tędy do Kopenhagi przejeżdżał. — Królewsko-Duński Podkomorzy, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Cesarzsko-Austryackim Dworze, Półkownik Baron *Löwenstern*, przybył z Wiednia.

— Przez telegraficzne doniesienie z Kolonii, nadesła tu wczora wiadomość, że na posiedzeniu Francuzkiej Izby Deputowanych d. 7-go, projekt względem rozdzielienia sądownictwa w razie należenia do zbrodni stanu osób wojskowych i cywilnych, większością z-ch głosów odrzucony został. (A. P. S. Z.)

А В С Т Р И Я.

Вѣна, 4-го Марта.

Грипп не прекратился до сих порь ни въ городѣ, ни въ окрестностяхъ. Хотя онъ не заразителенъ, впрочемъ увѣрили, что не можетъ быть излеченъ у всѣхъ страдающихъ грудными болѣзнями и въ легкихъ.

— Съ Венгерской границы увѣдомляютъ, что шайка *Собрія* наступившая войскомъ въ скрестностяхъ Платенскаго озера, послѣ кровопролитнаго и упорнаго сраженія до крайности разстроена, и малая остающаяся часть оной разсыяна. Большею частію разбойники убиты или ранены и захвачены; самъ *Собрія* тяжело раненый на другой день умеръ. Разбойники сражались съ крайнимъ отчаяніемъ и тогда уже сдались, когда у нихъ не стало аммуниціи.

Пестъ, 21-го Февраля.

Въ Архіепископствѣ Колочскомъ, между чиновниками управленія Епископскихъ имѣній, и крестьянами, дошло до несогласій, потомъ началась запальчивая драка, въ которой чернь получила перевѣсъ, такъ что должно было отиривить роту солдатъ для усмиренія оной.

— Вчерашняго числа предполагали открыть нынѣшнее пароходство по Дунаю отправокѣмъ перваго парохода въ Землинъ, что однако должно было оставить, ибо получены донесенія, что еще во многихъ мѣстахъ рѣка сія покрыта льдомъ. (G. C.)

Ф Р А Н Ц И Я.

Парижъ, 28-го Февраля.

Говорятъ, что придворнымъ чиновникамъ, живущимъ въ замкѣ, вѣдно переехать въ городъ; не известно на время ли сдѣлаю это распоряженіе или на всегда.

— Записки Генерала *Лафайета* выйдутъ изъ печати въ концѣ Мая.

— По донесеніямъ изъ Неаполя, ожидаютъ туда Герцога *Капуанскаго*, за которымъ будто посланъ пароходъ въ Мальту. Это извѣстіе требуетъ подтверженія.

— Утверждаютъ, что *Донъ-Карлосъ* издалъ формальный протестъ противу дозволенія, пропускать непріятельскія орудія чрезъ Французскую границу.

— Въ Санъ-Себастьянъ прибудетъ еще 6,000 чел. Генераль *Эвансъ* издалъ прокламацію къ Бискайцамъ приглашая ихъ положить оружіе и увѣдомляя о скоромъ вступленіи войскъ Королевы съ разныхъ сторонъ въ мятежныя провинціи.

— Братство Св. Франциска Регисъ, имѣющее прѣлю доставлять незаконнорожденнымъ дѣтямъ, законныя права, сочетая бракомъ ихъ родителей, съ 1810 года дѣйствительно устроило 8,000 таковыхъ браковъ.

— Говорятъ, что Министерство намѣрено предложить Королю наименованіе 24 новыхъ Перовъ, что однако какъ утверждаютъ нѣкоторые, послѣдуетъ по распушеніи Палаты Депутатовъ.

— Письма изъ Байонны опровергаютъ слухъ, будто Французское Правительство уничтожило дозволеніе данное Генералу *Эвансу* для перевезенія по Французской границѣ орудій до Бегобіи. — По донесенію сихъ же писемъ Генераль *Дурегви* опасно боленъ.

— Изъ Мадрита будто получено извѣстіе, которое однако требуетъ подтверженія и кажется невѣроятнымъ, что *Эспартеро* отставленъ и вмѣсто его назначенъ *Нарваэсъ*.

— Пишутъ изъ Пампелоны отъ 18-го ч. с. м. что Карлисты находящіеся въ Алло внезапно сдѣлали движеніе къ рѣкѣ Эбро. Не известно еще, послѣдуютъ ли они своему предположенію, — вступить въ Кастилію. Генераль *Сарсфильдъ* тотчасъ отправилъ курьера къ Генералу *Ирибарену*, съ предписаніемъ чтобы онъ собравъ свое войско, препятствовалъ непріятелю перейти чрезъ рѣку. Въ то же время отправлено нѣсколько эскадроновъ конницы на дорогу въ Тудель для наблюденія за движеніями Карлистовъ. Маневры сіи легко могутъ обмануть Карлистскихъ начальниковъ, которые изъ сихъ движеній могутъ заключать, что все Наварское войско слѣдуетъ за ними. Впрочемъ *Сарсфильдъ* какъ опытный вождь, уже приготовился поддерживать дѣйствія Англійскаго легіона и Сѣвернаго войска. Въ Пампелонѣ порицаютъ недѣятельность Генерала *Але*.

— *Phare de Bayonne* отъ 22-го ч. с. м. увѣдомляетъ: „Мы сомнѣваемся, чтобы можно было угадать, когда будетъ сдѣлаю нападеніе на Карлистовъ, кажется, что недоразумѣнія между Генералами войска Королевы, до сихъ поръ не прекратились. *Эвансъ* все еще находится въ Ст. Себастьянѣ, *Эспартеро* въ Вильбао, *Сарсфильдъ* въ Пампелонѣ; Депутаты *Лужанъ* и *Валле* обращаются къ тому и другому, и ничего не приводятъ въ исполненіе, когда

А В С Т Р И Я.

Вiedeń, dnia 4 Marca.

Gryppa nie ustała dotąd, ani w mieście, ani w okolicy. Lubo nie jest zjadliwą, przekonano się jednak, że nie jest do uleczenia u wszystkich, podlegających słabościom piersiowym i płucowym.

— Od granicy Węgierskiej donoszą, że banda *Sobrego*, doścignięta w okolicy jeziora Plateńskiego przez wojsko, po krwawey i uporczywey bitwie, została do szczętu zniszczona, a małą pozostającą resztę rozproszono. Większą część tych łotrów pobito lub raniono i poymano; sam *Sobry* ciężko raniony, zaraz nazajutrz życie zakończył. Złoczyńcy bronili się z prawdziwą rozpaczą, i wtemczas dopiero ulegli, gdy im amunicyi zabrakło.

Pest, 21-go Lutego.

W Arcybiskupstwie Koloczańskim, przyszło między urzędnikami administracyi dóbr Biskupich, a wiesniakami, do sporów, następnie zaś do tak zapalczywey kłótni, w której wiesniacy wzięli przewagę, że musiano całą kompanią żołnierzy postać na ich uspokojenie.

— Dnia wczorayszego miała się otworzyć tegoroczna żegluga parowa na Dunaju, wystaniem pierwszego statku do Semlina, co jednak musiano zaniechać: nadeszły bowiem doniesienia, że w wielu jeszcze miejscach, pokrywają lody tę rzekę. (G. C.)

F R A N C Y J A.

Paryż, dnia 28-go Lutego.

Zapewniają, że urzędnikom dworskim zamieszkałym w zamku, polecono, aby się wyprowadzili do miasta; wiadomo jednak: czy to jest chwilowa tylko konieczność, czyli też stałe urządzenie.

— Pamiętniki Jenerała *Lafayette*, wyйдą z druku w miesiącu Maju.

— Podług doniesień z Neapolu, spodziewany tam był *Xiążę Capuy*; po którego miano postać statek parowy do Malty. Jestto wiadomość potrzebująca potwierdzenia.

— Zapewniają, że *D. Carlos* wydał formalną protektacyą, przeciwko dozwoleń, aby armaty nieprzyjacielskie granicą Francyi przepuszczane były.

— Do *San Sebastian* przybędzie jeszcze 6000 ludzi. Jenerał *Evans* wydał odezwę do Biskajczyków, wzywając ich do złożenia broni i zapowiadając niebawmo wkroczenie wojsk Królowey z różnych stron do prowincyi będących w powstaniu.

— Bractwo S. Franciszka Regis, którego celem jest dzieciom naturalnym, nadawać stąn prawy, przez kojarzenie małżeństw między rodzicami tychże, przywiódło od roku 1810, rzeczywiście 8,000 takich małżeństw do skutku.

— Mówią, że Ministerjum ma zamiar przedstawić Królowi do mianowania, 24 nowych parów, co jednak, jak niektórzy utrzymują, dopiero po rozwiązaniu Izby Deputowanych nastąpi.

— Listy z Bayonny zaprzeczają pogłosce, jakoby Rząd Francuzki cofnął pozwolenie, dane Jenerałowi *Evans* na przeprowadzenie armat granicą francuzką, aż do Behobii. — Podług tychże listow, Jener. *Jaureguy*, jest niebezpiecznie chory.

— Z Madrytu miano otrzymać wiadomość, co jednak potrzebuje potwierdzenia i nie zdaje się bydz podobnym do prawdy, że *Espartero* został oddalony, a na jego miejsce mianowany *Narvaez*.

— Z Pampelony donoszą pod d. 18 b. m., że Karoliści, stojący w Allo, zrobili raptem poruszenie ku rzece Ebro. Nie wiadomo jeszcze, czy zechcą idąc za dawnym projektem, wkroczyć do Kastylii. Jenerał *Saarsfield* wysłał natychmiast gońca do Jenerała *Iribaren*, z rozkazem, ażeby, zgromadziwszy swe wojsko, nie dopuszczał nieprzyjacielowi przejścia przez rzekę. O t. m. że samym czasie wysłał kilka szwadronów jazdy na drogę do Tudela dla rekognoskowania poruszeń Karolistów. Ten manewr może łatwo zwieść karolistowskich dowódców, którzy gotowi wnosić z tych poruszeń, że całe wojsko Nawarryjskie postępuje za niemi. Jednakże *Saarsfield*, jako wódz doświadczony, przygotował się już do wspierania działań legii Angielskiej i północnego wojska. W Pampelonie naganiają nieczynność Jenerała *Alaix*.

— *Phare de Bayonne* z dnia 22 b. m. donosi: „Poważujemy o t. m., aby można było dociec, kiedy nadoydzie chwila uderzenia na Karolistów; zdaje się, że nieporozumienia między Jenerałami wojska Królowey, dotąd nie ustały. *Evans* znajduje się ciągle jeszcze w *San Sebastian*, *Espartero* w *Bilbao*, *Saarsfield* w *Pampelonie*; deputowani *Lujan* i *Valle* udają się do jednego i drugiego i nie do skutku nie przywodzą; gdy tymczasem Karoliści utwierdzają się, zbierają swe siły

между тѣмъ Карлисты укрѣпляютъ, собираютъ свои силы и осаждаютъ все мѣста, чтобы быть въ готовности, мужественно встрѣтить своихъ непріятелей. Состояніе Правительства Королевы и такъ уже довольно невыгодное, часъ отъ часу становится хуже отъ неизяснимаго бездѣйствія; успѣхъ, который за мѣсяць предъ симъ кажется былъ непремѣннымъ, а теперь становится сомнительнымъ, успокоилъ бы умы, оживилъ бы вновь довѣренность и отвратилъ бы вулканическое изверженіе, угрожающее Испаніи.

1-го Марта.

Г. Дюпенъ объявилъ, что по окончаніи балотировки о проектѣ закона на счетъ раздѣленія судебныхъ занятій, приметъ обратно мѣсто Президента Палаты Депутатовъ.

— Журн. *Temps* увѣряетъ, что *Гомесъ* разстрѣлянъ въ Бергарѣ, что однако кажется несправедливо, ибо полученныя сегодня извѣстія изъ Байонны отъ 23-го ч. прош. м. ничего о немъ не упоминаютъ.

— По донесеніямъ *Монитера* число освобожденныхъ прошедшій годъ Негровъ въ Французскихъ колоніяхъ, составляетъ 2,802. Съ 1830 г. до сихъ поръ число освобожденныхъ въ Мартиникѣ составляетъ 17,579; въ Гваделупѣ 8,546; въ Французской Гвіанѣ 1,291; на остр. Бурбонскомъ 2,436; вообще 29,952.

— Увѣдомляютъ съ Испанской границы, но не официально, что 21 Февраля утромъ Генераль *Сарсильдъ* съ 7 баталіонами Испанской пѣхоты и двумя батал. иностраннаго легіона, съ 200 чел. конницы и артиллеріею, въ которой десять орудій выступилъ изъ Пампелоны. То, что говорили о недоразумѣніяхъ его съ *Эвансомъ*, несправедливо; но напротивъ кажется, казнь *Гомеса* несомнѣнна.

— Г. *Соре* морской Офицеръ находящійся въ отставкѣ, наименованъ Намѣстникомъ Сенегальскихъ владѣній, вмѣсто умершаго Г-на *Малавиръ*.

— Заслуживающія вѣроятія письма изъ Александріи утверждаютъ, что Порта Египетскому Вице-Королю и его потомкамъ предоставила право наследства надъ всеми нынѣшними его владѣніями.

— Въ числѣ лицъ арестованныхъ на дняхъ по дѣлу *Менъ* и *Шалпюна*, находится Г. *Жирандо де Ст. Жерве* и *Лебланкъ*, бывшій Офицеръ Императорской гвардіи.

— Извѣстный инженеръ Соединенныхъ Сѣверо-Американскихъ Штатовъ Г. Монкуръ *Робинсонъ*, живетъ теперь въ Парижѣ. Это тотъ самый о которомъ можно сказать, что изъ всѣхъ инженеровъ той и другой части свѣта, онъ болѣе всѣхъ устроилъ чугунныхъ дорогъ. (G. C.)

— Одинъ здѣшній журналъ содержитъ статистическое обозрѣніе Палаты Депутатовъ, по отношенію состояній ея членовъ: такимъ образомъ, въ ней находится 5 Министровъ, 1 Маршалъ, 1 Вице-Адмиралъ, 19 Генераловъ, 20 Полковниковъ, Подполковниковъ и Офицеровъ разныхъ степеней, 18 Государств. Совѣтниковъ, 74 чиновника Юстиціи, 8 старшихъ чиновниковъ Министерствъ, 3 чиновника Университета, 4 инженера, 5 Генераль Инспекторовъ, 3 военныхъ Интенданта, 2 инспектора податей, 2 Посланика, 1 Королевскій бібліотекаръ, 1 морской Офицеръ, 1 Директоръ Кор. фабрики и 1 кассиръ Министерства Финансовъ; всего 169 чиновниковъ на жалованьи, которое, исключая Министровъ, простирается на 2 милліона фр. Прочая часть Палаты состоитъ изъ 46 Адвокатовъ, 8 лекарей, 39 купцевъ или банкировъ, 6 фабрикантовъ и многихъ другихъ; вообще изъ 290 депутатовъ, которые не суть Государствен. чиновники.

4-го Марта.

Король занимался вчера съ Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ и Военнымъ.

— Генералы *Лейде* и *Рульеръ* чрезъ нѣсколько дней отправятся въ Оранъ для командованія бригадами.

— Министерскій вечерній журналъ содержитъ слѣдующую телеграфическую депешу изъ Марселя отъ 2 Марта: „Французскій Консулъ въ Валенціи увѣдомляетъ, что 2-я бригада дивизіи центральной арміи (*Христиносовъ*), которая должна была прикрывать долину Валенціи, на голову разбита. Командовавшій ею Офицеръ убитъ пулею въ голову. Кавалерія спаслась; прочіе попались въ руки непріятеля. (Бригада состояла изъ 6,000 пѣхоты и 300 чел. конницы, и наблюдала корпусъ Карлистскихъ Генераловъ *Серрадора* и *Форкаделя*.)

— На сегодняшней биржѣ хотя понизились курсы Испанскихъ ассигнацій, но между тѣмъ это не было значительно, ибо полагали, что въ сказанной телеграфической депешѣ подробности преувеличены.

6-го Марта.

Вчера вечеромъ собрались все Министры въ Тюильери подъ предсѣдательствомъ Короля. Совѣщанія продолжались два часа.

и осаждаютъ все пункты, абы быдъ в поготовіи на дѣльное приѣженіе свыхъ неприяциот. Поѣженіе Рѣду Крѣловей и такъ жуѣ досыѣ крѣвичне, погорса сіѣ coraz віѣчеы прѣз непоѣту нечѣнносѣ; powodzenie, o kтѣрѣмъ прѣд мѣсѣцемъ ani wѣтпѣи не моѣна быѣо, a teraz staje сіѣ wѣтпливѣмъ, byѣoby zaspokoіfo umыsty, oѣыwіfo nanowo zaufanie i odwlekfo wybuch wulkaniczny, kтѣры zagraѣa Hiszpanii.

Дня 1-го Марца.

Pan Dupin оswіadczył, że dopiero po skończeniu głosowania nad projektem do prawa o rozdzieleniu sądownictwa, obeymie napowrót miejsce Prezesa Izby Deputowanych.

— Dziennik *Temps* doniósł za rzecz pewną, że Gomez został rozstrzelany w Bergare, co jednak nie musi być prawdą, bo dziś otrzymane wiadomości z Bayonny dąty 23, nic o tém nie wspominają.

— Podług *Monitora*, liczba usamowolnionych roku upłynionego negrów w osadach francuzkich, wynosi 2,802. Od roku 1830, aż dotąd, liczba usamowolnionych wynosi na Martynice 17,579; na Guadalupe, 8,546; na francuzkiej Guyanie 1,291; na Bourbon 2,436; w ogóle 29,952.

— Od granicy hiszpańskiej donoszą, ale nieurzędową drogą, że d. 21 Lutego rano, Jenerał *Saarsfield* wyruszył z Pampelony w siedm batalionów piechoty hiszpańskiej i dwa legii zagranicznej, 200 konnicy, z artylleryą liczącą 10 armat. To, co mówiono o jego nieporozumieniach z Jenerałem *Evans*, było mylnie; ale natomiast zdaje się sprawdzać stracenie *Gomez*a.

— P. *Sauret*, Oficer marynarki na retrecie będący, został mianowany wielkorządcą posiadłości Senegalskich, na miejsce zmarłego Pana *Malavirs*.

— Wiarogodne listy z Alexandryi zapewniają, że Porta przyznała Vice-Królowi Egiptu i jego potomkom, prawo następstwa nad wszystkimi teraźniejszymi jego posiadłościami.

— W liczbie osób które aresztowano temi dniami w sprawie *Meuniego* i *Championa*, znajduje się P. *Giraudeau de St. Gervais* i *Leblanc*, były oficer gwardyi Cesarskiej.

— Sławny Inżynier Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Pan *Moncure Robinson*, bawi obecnie w Paryżu. Jest to ten sam, o którym można powiedzieć, że ze wszystkich Inżynierów jednej i drugiej części świata, najwięcej zbudował kolei żelaznych. (G. C.)

— Jeden z tutejszych dzienników zawiera statystyczne obejrzenie Izby Deputowanych, podług stanu stosunków jej członków. Według tego, znajduje się w niej 5 Ministrów, 1 Marszałek, 1 Vice-Admirał, 19 Jenerałów, 20 Półkowników, Podpółkowników i Oficerów różnych stopni, 18 Radców Stanu, 74 Urzędników Sprawiedliwości, 8 wyższych Urzędników Ministerystw, 3 Urzędników Uniwersytetu, 4 Inżynierów, 5 Inspektorów Jeneralnych, 3 woyskowych Intendentów, 2 Inspektorów podatków, 2 Posłów, 1 Bibliotekarz Królewski, 1 Oficer marynarki, 1 dyrektor fabryk Królewskich i kassyer Ministerystwa Skarbu; w ogólności 169 płatnych Urzędników, których utrzymanie, wyjączając Ministrów, dochodzi do 2 mil fran.; pozostała część Izby składa się ze 46 Adwokatów, 8 lekarzy, 39 kupców lub bankierów, 6 fabrykantów i wielu innych, a w ogólności ze 290 Deputowanych, którzy nie są urzędnikami krajowemi.

Дня 4.

Król pracował wczora z Ministrami spraw wewnętrzych i woyny.

— Jenerałowie *Leydet* i *Rulhière* za kilka dni do Oranu wyjadą, dla dowodzenia brygadami.

— Ministerjalna gazeta wieczorna zawiera następujące telegraficzne doniesienie z Marsylii pod d. 2 Marca: „Konsul Francuzki w Walencyi donosi, że 2-ga brygada dywizyi woyska szrodkowego (Krystynistów), równiny Walencyi zastanac majaca, na głowę pobita została. Dowodzący nią oficer został w głowę przestrelony. Jazda się uratowała; reszta w ręce nieprzyjacielskie wpadła. (Brygada ta składała się z 6,000 ludzi piechoty i 300 jazdy i uważała korpusy Karolistowskich Jenerałów *Serrador* i *Forcaedel*.)

— Na giełdzie spadły nieco papiery hiszpańskie, a że zniżenie się kursu było nieznaczne, wnoszą ztąd, że w powyższej telegraficznej wiadomości szczegóły muszą być przesadzone.

Дня 6.

Wczora wieczorem wszyscy Ministrowie zebraли się w Tuilleryach pod prezydencyą Króla. Narada kilka godzin trwała.

— Говорятъ, что Министры по случаю отверженія проекта о судебномъ раздѣленіи, не думаютъ дѣлать кабинетнаго вопроса, но напротивъ все хотятъ остаться при должностяхъ. — Совѣщанія въ Палатѣ Перовъ по сему предмету, замедливаются, по той причинѣ, что Графъ *Симеонъ* назначенный Предсѣдателемъ комиссіи, нѣсколько уже дней слегъ въ постель.

— *Журналъ Првній* публикуетъ сегодня статью, представляющую дѣла Королевы въ большой опасности. Журналъ этотъ полагаетъ, что Кристиносы до тѣхъ поръ не могутъ побѣдить, пока Генералы не начнутъ дѣйствовать согласно. (A.P.S.Z.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 28-го Февраля.

Слышно, что Графъ *Фицвилліамъ* сдѣлалъ предложеніе, чтобы въ Англіи представить свободу совершать въ одной церкви и въ одно воскресенье, службу нѣсколькихъ Христіанскихъ исповѣданій, подобно какъ это существуетъ, во многихъ мѣстахъ Германіи, гдѣ въ одной церкви, совершается молебствіе Протестантское и Католическое.

— По послѣднимъ извѣстіямъ изъ Лиссабона отъ 18 ч. с. м. въ Португаліи не произошло ничего новаго, жаловались только на непрерывный недостатокъ денегъ. — Между прочими новостями, въ публикѣ носилась молва, что Маркиза *Луле*, (мл. сестра *Д. Педра*), хочетъ развестись съ своимъ супругомъ.

— Одна изъ газетъ утверждаетъ, что Правительство намѣрено уничтожить принужденный наборъ матросовъ. Въ слѣдствіе сего Лорды Адмиралтейства издали повелѣніе, что флаговые корабли, должны имѣть по 30 учениковъ перваго разряда, 17-лѣтняго возраста, нанятыхъ для внутренней службы, которымъ должно производить ежемѣсячнаго жалованья по 14 шил. 9 пенсъ. Обыкновенные лицейные корабли, будутъ имѣть по 10, корабли 4 и 5 разрядовъ по 8, кораб. 6-го разряда и шлюпы, а также меньшія судна по 4 мальчика. Это устройство доставитъ много выгодъ Англійскому флоту.

— По официалнымъ вѣдомостямъ, задержала Полиція въ продолженіе прошедшаго года 72,824 лицъ, т. е. 45,907 муж. пола и 26,917 женскаго, за разные преступленія.

— *Globe* увѣдомляетъ, что Князь *Эстергази* останется еще три года при дипломатической должности въ Лондонѣ, но супруга его будетъ жить въ Вѣнѣ.

— Изъ Лиссабона пишутъ отъ 22-го Февраля, что Кортесы дали уполномочіе Правительству сдѣлать заемъ на сумму 200,000 фун. стер., съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы не принимать нисколько части изъ долга *Д. Мигуэля*.

3-го Марта.

Во время пріема третьяго дня въ Виндсорѣ, представлялись Королю Посланики Мадагаскара въ своемъ народномъ костюмѣ; также Гг. *Мунносъ*, *Сандоваль* и *Помпильо*, принадлежащіе къ здѣшнему Испанскому посольству.

— Въ народномъ собраніи въ Дублинѣ Г. *О'Коннелъ* объявилъ, что уже приготовлено прошеніе къ Королю, имѣющее полмилліона подписей.

— Въ Ньюкестлѣ Упонъ Тинѣ, предположено соорудить прекрасный памятникъ Графу *Грею*, какъ преобразователю Парламента.

— Байонскій корреспондентъ газеты *Morning-Chronicle*, отъ 23 Февраля сообщаетъ навѣрное, что *Гомесъ* 17-го тогожъ мѣсяца разстрѣлянъ по приказанію *Донъ-Карлоса*. — (Такъ какъ получены въ Парижѣ донесенія изъ Байонны отъ 28 Февраля, и рѣшительно ничего не сообщаютъ о семъ происшествіи, то можно еще сомнѣваться на счетъ вѣрности сего донесенія). — По донесеніямъ сказаннаго корреспондента, настоящею причиною казни сего Генерала, не былъ поступокъ во время экспедиціи, но намѣреніе его, съ нѣсколькими Офицерами, которые также разстрѣляны, освободиться изъ заключенія въ Бергарѣ и спастись бѣгствомъ. — *Standard* издаваемый, какъ извѣстно, въ духѣ Князя *Веллингтона*, полагаетъ, что въ случаѣ, еслибъ подтвердилась смерть *Гомеса*, *Донъ-Карлосъ* этимъ поступкомъ, причинилъ бы смертельный ударъ собственнымъ дѣламъ. Подобнагожъ мнѣнія и *Morning-Herald*, сомнѣвающейся въ подлинности сего извѣстія.

— *Morning-Chronicle* утверждаетъ, что оранжистскія ложи въ Ирландіи, вовсе не исчезли, ни перестали быть дѣйствительными. (G. C.)

ГЕРМАНІЯ.

Гамбургъ, 3-го Марта.

Въ Брунсвикѣ въ будущее воскресенье совершится церковный обрядъ въ честь разстрѣленныхъ въ 1809 г. близъ Ст. Леонардъ 14 сотоварищей *Шилля* и погребенія бранныхъ ихъ останковъ на мѣстѣ кончины, гдѣ въ послѣдствіе сооруженъ будетъ памятникъ изъ добровольныхъ приношеній.

— Мовіа, że Ministrowie z upadku projektu o rozdzieleniu sądownictwa nie myślą robić pytania gabinetowego, owszem wszyscy na mieyscu chcą pozostać. — Rozprawy w Izbie Parów o tey rzeczy zwlekają się, z przyczyny, że Hrabia *Simeon*, obrany na sprawozławcę kommissyi tego projektu, od kilku dni ciągle chory.

— *Dziennik Rozpraw* dzisiaj znowu umieści artykuł, wystawiający sprawę Królowey Hiszpańskiej za bardzo zagrożoną, i tego jest zdania ten dziennik, że Krystyniści póty zwycięzcami byź nie mogą, dopóki Jenerałowie spólnie działać nie zaczną. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 28-go Lutego.

Слышавъ, że Hrabia *Fitzwilliam* подаѣ wniosek, ażeby wolno było w Anglii odbywać w jednym kościele i tey samey niedzieli, nabożeństwo kilku wyznań chrześciańskich, podobnie, jak to czynią w wielu okolicach Niemiec, gdzie wspólny kościół służy razem do nabożeństwa protestantskiego i katolickiego.

— Podług ostatnich doniesień z Lisbony, daty 18 b. m., nie zaszo w Portugalii nic nowego, użalano się tylko na nieustający brak pieniędzy. — Między innymi nowościami, biegła i ta także w publiczności, że Margrabina *Loulé* (najmłodsza siostra *Don Pedra*), chce się rozwieść z małżonkiem swoim.

— Jedna z gazet zapewnia, że Rząd ma zamiar znieść przymuszony zaciąg matków. W skutku tego, wydałi już Lordowie Admiralicji rozkaz, że okręty banderowe są obowiązane mieć po 30 uczniów (chłopców okrętowych) pierwszej klasy w wieku lat 17, do służby zewnętrznej najętych, którym 14 szyl. 9 pen. miesięcznego żołdu dawać należy. Zwykłe okręty liniowe, mają mieć po 10, okręty zaś 4 i 5 rzędu po 8, okręty szóstej rzędu i szalupy, oraz mniejsze statki po 4 chłopców. Jestto urządzenie, które zapewni dla floty angielskiej wiele korzyści.

— Podług urzędowego wykazu, aresztowała policya w ciągu uplynionego roku 72,824 osób, to jest: 45,907 mężczyzn i 26,917 kobiet, za rozmaite przestępstwa.

— Podług dziennika *Globe*, Xięża *Esterhazy* pozostanie jeszcze przez lat trzy na obowiązku dyplomatycznych w Londynie, ale Xiężna, małżonka jego, będzie mieszkała w Wiedniu.

— Podług doniesień z Lisbony daty 22 Lutego, Kortezy upoważniły Rząd do zaciągnięcia pożyczki w summie 200,000 funt. szter., pod tym jednakże warunkiem, ażeby najmniejszej części z długi *Don Miguela* nie przyuzywano.

Dnia 3-go Marca.

Na pokojach dnia onegdajszego w Windsor, byli przedstawieni Królowi, Posłowie Madagaskaru w swym narodowym stroju; także PP. *Munoz*, *Sandoval* i *Pompiello*, należący do tutejszego poselstwa hiszpańskiego.

— Na zgromadzeniu narodowem w Dublinie, zapowiedział P. R. *O'Connell*, że już jest przygotowana petycja do Króla, licząca półmilion podpisów.

— W Newcastle Upon Tyne, postanowiono wystawić piękny pomnik dla Hrabiego *Grey*, jako Reformatora Parlamentu.

— Bayoński korrespondent *Morn. Chron.* donosi pod d. 23 Lutego za rzecz niezawodną, że *Gomez* dnia 17 tegoż miesiąca, z rozkazu *Don Carlosa*, został rozstrzelany. — (Ponieważ doniesienia, z Bayonny otrzymane w Paryżu, są daty 28 Lutego i nie stanowczego względem tego wydarzenia nie wzmiankują, można zatem powątpiewać jeszcze o prawdziwości tego doniesienia). — Podług rzeczonego korrespondenta, bezpośrednią przyczyną stracenia tego Jenerała, nie było znalezienie się jego podczas wyprawy, lecz nieszczęsny zamiar jego, powzięty z kilku oficerami, których także rozstrzelano, wydobyć się z więzienia w Bergara i w nocie szukać ocalenia. — *Standard*, redagowany, jak wiadomo, w duchu Xięcia *Wellingtona*, mniema, iż w razie, gdyby się potwierdziła śmierć *Gomez*, *Don Carlos* zadałby tym postępkiem śmiertelny cios sprawie swojej. — Takiegoż zdania jest i *Morning Herald*, powątpiewający także o autentyczności tego podania.

— Podług twierdzenia gazety *Morning Chronicle*, loże Oranżystów w Irlandyi, nie znikły hynajmniej, ani byź czynnymi nie przestały. (G. C.)

НИЕМСУ.

Hamburg, 3-go Marca.

W Brunszawiku odbył się następnej niedzieli uroczystość kościelna na pamiątkę rozstrzelanych w r. 1809 nie daleko St. Leonard, 14 towarzyszków *Szylly*, a następnie pochowanie ich śmiertelnych szczątków na mieyscu ich zgonu, gdzie potem stosowny pomnik kosztem dobrowolnych składek wzniesiony zostanie.

— Переломъ болѣзни Датскаго Короля, угрожавшей явною опасностію, кончился благополучно. Не только въ Алтоні, но и здѣсь извѣстіе сіе возбудило живѣйшую радость, между почитателями сего Монарха, коихъ число значительно.

Аусбургъ, 6-го Марта.

По письмамъ полученнымъ изъ Берлина, сообщенное въ газетахъ извѣстіе о выѣздѣ Лорда *Durham* изъ Петербурга, должно исправить такимъ образомъ, что Лордъ намѣренъ предпринять путешествіе къ одному изъ источниковъ минеральныхъ водъ въ Германіи. (G. C.)

И т а л і я.

Римъ, 15-го Февраля.

Папа наслаждается наилучшимъ здоровьемъ. Извѣстно, что Его Святѣйшество нѣсколько уже лѣтъ страдалъ опасною болѣзнію на лицѣ. Уже было помѣщено въ газетахъ, что Нѣмецкій лекарь *G. Alerz* излѣчилъ Папу, но это еще не было извѣстно, что Нѣмецъ и еще Евангелическаго исповѣданія предложилъ Папѣ сего лекаря. Это Прусскій Генераль *Лепель*, Генераль-Адъютантъ *Е. К. Высоч. Принца Генриха* Прусскаго, живущій уже довольно давно въ нашей столицѣ. Генераль *Лепель*, хотя пользующійся уваженіемъ Папы, однако не могъ склонить его, пригласить нѣмецкаго лекаря. Наконецъ самъ на свой счетъ выписалъ доктора *Alerza* изъ Ахена. Въ продолженіе 3-хъ недѣль къ величайшему удивленію столицы, Папа излеченъ отъ рака на лицѣ. Его Святѣйшество осыпалъ лекаря орденами, золотомъ и драгоценными подарками, Генералу *Лепелю* пожаловалъ свой портретъ и далъ дозволеніе, всегда когда ему вздумается, входить къ нему безъ доклада. (G. C.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 2-го Февраля.

Новая монета съ изображеніемъ Султана, еще не появилась въ обращеніи; кажется причиною сего, смерть въ мечети Директора монетнаго двора.

— Султанъ даровалъ жизнь начальнику мятежныхъ Курдовъ, *Ravendus* Бею, коего приговорилъ къ изгнанію въ Бали. — Также простилъ мятежника *Tafil-Busi*, начальника всѣхъ почти возмущеній въ Албаніи, дѣйствовавшаго, какъ догадывались по наущенію *Мегмеда-Али*. Къ исходатайствованію сего прощенія наиболее содѣйствовалъ Паша острова Кандіи, впрочемъ кажется, что и политическія виды имѣли здѣсь вліяніе, а преимущественно, что существуютъ договоры къ приведенію въ согласіе Порты съ Египетскимъ Вице-Королемъ.

— Лордъ *Ponsonby* отложилъ еще выѣздъ свой въ Лондонъ, ибо получилъ чрезъ курьера повелѣніе, ожидать прибытія преемника. Видно, что онъ усилъ уничтожить вліяніе своего противника *Г-на Уркорта*. (G. C.)

Г р е ц і я.

Афины, 18-го Февраля.

Послѣ двухнедельнаго плаванія Ихъ Величества, 15-го ч. с. м. благополучно прибыли въ Пирейскій портъ. Графъ *Арманспергъ* Государствен. Канцлеръ и Министры Королевства отъѣхали на корабль для привѣтствованія Августѣйшихъ Гостей. Когда Ихъ В-ва вступали на землю, всѣ жители толпились для встрѣчи ихъ, привѣтствуя радостными восклицаніями. Съ такими же знаками радости Ихъ В-ва провожаемы были до Афинъ. Дома на улицахъ гдѣ проѣзжали ИИ. ВВ. въ свой дворецъ, были украшены цвѣтами, миртовыми и масличными вѣтвями. При выѣздѣ Король и Королева были одѣты по гречески, что весьма обрадовало всѣхъ жителей.

— Король согласился на прошеніе Графа *Армансперга*, поданное еще за восемь предъ симъ мѣсяцевъ, объ увольненіи его отъ вышней должности. (G. C.)

А л ж и р ъ.

(Изъ записокъ Нѣмецкаго путешественника.)

Едва ли въ цѣломъ мірѣ можно найти городъ, который бы возбуждалъ въ такой степени любопытство нынѣшнихъ путешественниковъ, какъ эта древняя столица некогда страшныхъ корсаровъ. Не смотря на близкое разстояніе отъ образованной Европы, Алжиръ въ продолженіи многихъ столѣтій оставался для нее какимъ-то таинственнымъ мѣстомъ, любимымъ отечествомъ романическихъ сказокъ и невѣроятныхъ приключеній. — Въ наше время завоеванія Французовъ привлекаютъ туда безчисленное множество любопытныхъ посѣтителей. Большая часть изъ нихъ стремится къ Барварійскимъ берегамъ въ надеждѣ пріобрѣсти богатство; весьма немногіе отправляются въ Африку для того, чтобы обозрѣть древніе памятники Нумидіи, изучить ея природу и ознакомиться съ нравами и обычаями народовъ, населяющихъ страны, еще столь мало извѣстныя. Тамъ и

— Przesilenie w chorobie Króla Duńskiego, które wyraźnymъ groziło niebezpieczeństwemъ, przeminęło szczęśliwie. Nie tylko w Altonie, ale i tu sprawiła ta wiadomośćъ wiele radości między wielbicielami tego Monarchy, których liczba jestъ bardzo znaczna.

Auszpurg, 6-go Marca.

Podługъ listówъ, otrzymanychъ z Berlina, ogłoszoną przez gazety wiadomośćъ o wyjeździe Lorda *Durham* z Petersburga, należy sprostować w ten sposóbъ, że znany Lordъ ma zamiarъ przedsięwziąćъ podróżъ do jednego ze źródełъ wódъ mineralnychъ w Niemczechъ. (G. C.)

W e o s n ы.

Rzym, dnia 15 Lutego.

Papieżъ cieszy się najozdrowszymъ zdrowiemъ. Jakъ wiadomo, Ojciecъ s. od kilku latъ cierpiatъ niebezpieczną chorobą w twarzy. Doniesiono już w gazetachъ, że lekarzъ niemiecki, *P. Ahlerz*, Papieża wyleczyłъ, ale nie było jeszcze wiadomymъ, że niemiec, a to jeszcze ewangelikъ, *J. Swiętobliwosci* doktora tego zarekomendowałъ. Niemcemъ tymъ jestъ Królewsko-Pruski Jenerałъ *Lepel*, Jenerał-Adjutantъ *J. K. M. Xięcia Henryka* Pruskiego, hawiący już od dawna w stolicy naszej. Jenerałъ *Lepel*, lubo zaszczycony względami Papieża, nie mógł go jednakъ skłonić do sprawadzenia lekarza niemieckiego. Nareszcie samъ na własną odpowiedzialnośćъ zapisałъ Doktora *Ahlerz* z Akwisgranu. W ciągu 3 tygodni, ku największemu zadziwieniu stolicy, Papieżъ wyleczony zostałъ z raka w twarzy. Ojciecъ s. osypałъ doktora orderami, złotemъ i kosztownymi podarunkami, Jenerała *Lepel* obdarzyłъ wizerunkiemъ swoimъ i dałъ mu pozwolenie, że zawsze, skoro mu się podoba, bezъ poprzedniego oznajmienia się odwiedzać go może. (G. C.)

Т у р с ы я.

Konstantynopol, d. 2 Lutego.

Moneta nowa z wizerunkiemъ Suлтана, jeszcze nie ukazuje się w krążeniu, i podobno przyczyną tego jestъ śmierć w meczecie dyrektora mennicy.

— Султанъ даровалъ życіемъ przywódcę zbuntowanychъ Kurdów, *Ravendus* Beja, którego posłałъ na wygnanie do Bali. — Przebaczyłъ także hultownikowi *Tafil-Busi*, sprawcy niemalъ wszystkichъ zamieszekъ w Albanii, jakъ się domyślano, działającego zъ natchnienia *Mehmeda-Alego*. Do uzyskania tego przebaczenia, przyczyniłъ się najwięcej wstawieniemъ się swoimъ Basza wyspy Kandyi; zdaje się wszelako, że i względy polityczne nie były tu bezъ wpływu, ile, że trwają właśnie układy, dające do pogodzenia Porcy zъ Vice-Królemъ Egiptu.

— Lordъ *Ponsonby* wstrzymałъ się jeszcze zъ odjazdemъ swoimъ do Londynu: otrzymałъ bowiem przezъ gońca polecenie, ażeby oczekiwałъ na przybycie zastępcy. Wiadać, że umiałъ sparaliżowaćъ wpływъ przeciwnika swego Pana *Urquhart*. (G. C.)

Г р е ц ы я.

Ateny, dnia 18 Lutego.

Po piętnastodniowejъ żegludze, przybyli szczęśliwie NN. Państwo d. 15 b. m. do portu Pireyskiego. Hrabia *Armansterg*, Kanclerzъ Państwa i Ministrowie Królewscy, udali się na pokładъ okrętu dla powitania NN. Gości. Gdy NN. Państwo wysiadali na lądъ, cała ludność, tłumnie zebrana, przyjęła ichъ jakъ najradośniej. Takieżъ oznaki radości towarzyszyły NN. Państwu ażъ do Aten. Domy przy ulicachъ, którędy do pałacu swego jechali, były przystrojone w kwiaty, w mirto-we i oliwne gałązki. Przy wjeździe Król i Królowa byli ubrani po grecku, co wszystkichъ mieszkańcówъ wielce uradowało.

— Królъ przychyliłъ się do próby Hr. *Armansterg*, podanejъ jeszcze przedъ ośmiu mѣсяcami, o uwolnieniu od obowiązku sprawowanego urzędu. (G. C.)

А л ж и е р.

(Zъ pamiętnikówъ Niemieckiego podróżnika.)

Zaledwo w całymъ świecie można znaleźć miasto, któreby w takimъ stopniu wzbudzało ciekawość teraźniejszychъ podróżnikówъ, jakъ ta starożytna, niegdyśъ strasznychъ korsarzy stolica. Pomimo bliżkiej odległości od cywilizowanej Европы, Algierъ przezъ wiele wiekówъ byłъ dla niej jakimśъ pełnymъ tajemnicъ miejscemъ, ulubioną oyczyzną romantycznychъ opowiadańъ i trudnychъ do uwierzenia wydarzeńъ. — W naszymъ czasie podboje Francuzówъ zwabiają tamъ mnóstwo ciekawychъ podróżującychъ. Większa zъ nichъ częśćъ udaje się ku brzegómъ Barbaryjskimъ w nadziei nabycia bogactwъ; bardzo mało udaje się do Afryki, w celu obejrzenia starożytnychъ pomnikówъ Numidyi, zbadania jejъ przyrodzenia i oznajomienia się zъ skłonnościami i zwyczajami narodówъ, zamieszkującychъ kraje, takъ mało jeszcze znane. Ci i owi znajdują tamъ bogatą zdobycz. Oszczędni spekulanci w najkrótszymъ czasie podwajają

другіе находятъ тамъ богатую добычу. Разсчетливый спекулянтъ въ самое короткое время удваиваетъ свой капиталъ; собиратель рѣдкостей находитъ древнія оружія, дорогія монеты и камни съ надписями; Естественнаго испытателя привлекаетъ богатая флора и чудное царство разнообразнѣйшихъ насѣкомыхъ. Но странствуя по цвѣтущей долині Мегиджа и по живописнымъ берегамъ Арача, послѣдній не долженъ заходить слишкомъ далеко въ горы Атласа, иначе онъ легко можетъ сдѣлаться жертвою кровожадныхъ Кабилловъ, которые, какъ извѣстно, очень любятъ умножать свои коллекціи человѣческихъ череповъ.— Два извѣстные живописца занимаются теперь составленіемъ прекраснаго собранія Алжирскихъ эскизовъ. Одинъ изъ нихъ трудится по ландшафтній части и снимаетъ окрестности, зданія и развалины Алжира; другой рисуетъ разныя сцены и оригинальныя группы, встрѣчаемыя на рынкахъ, въ кофейныхъ домахъ и проч. Одежда, игры и обряды Бедуиновъ будутъ также занимать не послѣднее мѣсто въ этомъ художественномъ собраніи.— Алжиръ представляетъ теперь самое разнообразное и привлекательное зрѣлище: — шумная Европейская гавань и грозный воинскій станъ соединяются въ немъ съ пестрою, фантастическою картиною Музульманскаго города. Народонаселеніе его, состоящее изъ самыхъ различныхъ, можно указать рѣдкихъ племенъ человѣческаго рода, почти на каждаго шагу поражаетъ иностранца, а богатая зелень луговъ и растений прельщаетъ его взоры и манитъ подъ тѣнь величественныхъ пальмъ.

Удивительно, что до сихъ поръ не вздумаютъ учредить сообщенія между Марселемъ и Алжиромъ посредствомъ пароходовъ. Купеческіе корабли приходятъ туда обыкновенно въ восемь дней, а при неблагоприятной погодѣ не рѣдко остаются на морѣ цѣлый мѣсяцъ; казенные пароходы при попутномъ вѣтрѣ совершаютъ это плаваніе въ три дня; но путешественники не пользуются на нихъ нисколько удобствами и за самое скудное содержаніе принуждены платить чрезвычайную дорого; даже офицерскій столъ не слишкомъ хорошъ, и подъ конецъ плаванія, особенно если противные вѣтры задерживаютъ пароходъ нѣсколько лишнихъ дней въ морѣ, порціи безпрестанно уменьшаются.— Тулонъ отстоитъ отъ Алжира на 165 часовъ; на половинѣ пути лежатъ Балеарскіе острова, покрытые яркою, привлекательною зеленью и населенные бѣдными, но вообще ловкими, обходительными и красивыми жителями. Пароходъ останавливается обыкновенно только на одинъ часъ у Магона, главнаго города острова Минорки, для отдачи писемъ и депешей. Во время бурной погоды корабли находятъ тамъ спокойную и безопасную гавань.— Сильный противный вѣтеръ и ненастное время задержали насъ цѣлый день въ Магонѣ. Я воспользовался этимъ случаемъ для обозрѣнія города, который вообще красивъ, опрятенъ и выстроенъ довольно правильно; по обширности своей онъ однакожъ мало населенъ, и въ теченіи не многихъ лѣтъ лишился почти половины своихъ жителей, которые переселились въ Алжиръ. На Балеарскихъ островахъ говорятъ благозвучнымъ Испанскимъ нарѣчіемъ, хотя не столь приятнымъ какъ Кастильское, но гораздо болѣе похожимъ на это послѣднее, чѣмъ на грубое нарѣчіе Каталонцевъ. Народная одежда походитъ на Андалузскую; молодые остротянки носятъ не большія мантии, которыя придаютъ особенную прелесть ихъ гибкому стану; лица ихъ очень выразительны и многія напоминаютъ собою Алжирскихъ Мавритянокъ. Мы находились въ Магонѣ въ самый день тезоименитства Испанской Королевы и имѣли случай видѣть балъ, на которомъ присутствовали всѣ Французскіе и Американскіе морскіе Офицеры, бывшіе въ это время на островѣ. Танцовали то легкой фанданго, то быстрый вальсъ, и веселое собраніе разошлось не прежде какъ съ наступленіемъ дня.— Земля этого острова не слишкомъ плодородна и потому не такъ хорошо воздѣлана, какъ благословенная почва цвѣтущей Маіорки. Пальма, столица послѣдней, которую мнѣ удалось видѣть во время перваго моего путешествія, расположена гораздо живописнѣе Магона; она построена вдоль глубокаго залива, окруженнаго съ двухъ сторонъ высокими утесами. Огромная каедральная церковь готической архитектуры возвышается надъ городомъ и придаетъ ему со стороны моря видъ самый живописный и великолѣпный. Морской берегъ усыпанъ множествомъ мѣльницъ и красивыми домиками рыболововъ. Окрестныя горы покрыты цѣлыми лѣсами апельсинныхъ, померанцовыхъ и лимонныхъ деревьевъ. Прекрасные апельсины, которыми изобилуетъ въ извѣстное время года Марсель, привозятся туда большею частію съ острова Маіорки.

(Продолженіе впереди.)

swe kapitały; zbierający kolekcye osobliwości, znajdując broń starożytną, kosztowne monety i kamienie z napisami; badacza natury zwabia bogata flora i cudowne królestwo najrozmaitszych owadów. Ale podróżując po kwiecistej dolinie Metidieh i po malowniczych brzegach Arasch, ten ostatni nie powinien zagłębiać się daleko w góry Atlasu, gdyż w razie przeciwnym może się łatwo stać ofiarą krwi chciwych Kabylów, którzy, jak wiadomo, bardzo lubią pomnażać swe kolekcye ludzkich czaszek.— Dwaj sławni malarze zajmują się teraz zdejmowaniem pięknych widoków Algierskich. Jeden z nich zajmuje się sztuką landszaftową i zdejmuje okolice, budowy i ruiny Algieru; drugi rysuje rozmaite sceny i oryginalne grupy, dające się widzieć na rynkach, w kawiarniach i t. d. Ubior, gry i obrzędy Beduinów będą także zajmowały nie posłednie miejsce w tej artystowskiej kolekcji.— Algier przedstawia teraz najrozmaitsze i zajmujące widowisko: — szumna europejska przystań i groźny oboz wojska łączący się naprzemian z fantastycznym obrazem Muzułmańskiego miasta. Jego ludność, składająca się z najrozmaitszych, można powiedzieć, rzadkich plemion rodu ludzkiego, na każdym kroku zastanawia cudzoziemca, a piękna zieleność łąk i roślin zachwyca go i zwabia pod cień palm niebotycznych.

Mocno to zadziwia, że do tychczas niepomyślą o urządzeniu komunikacji między Marsylią a Algierem za pomocą parowych statków. Kupieckie okręty przybываютъ tu zazwyczaj w przeciągu ośmiu dni, a w razie niepomyślnego wiatru często pozostają na morzu przez cały miesiąc; parochody skarbowe przy pomyslnym wietrze odbywają tę żeglugę we trzy dni; ale podróżujący nie mają na nich żadnych dogodności i za najszybciej utrzymanie muszą płacić nadzwyczajnie drogo, nawet stół oficerski nie bardzo jest dobry, w końcu zaś żeglugi, szczególniej jeżeli na morzu przeciwny wiatry zatrzymają parowy statek przez czas dłuższy, aniżeli być powinno, naznaczona porcja pokarmu coraz się zmniejsza. Tulon oddalony jest od Algieru na 165 godzin; na pół drogi znajdują się wyspy Balaerskie, pokryte piękną, zachwycającą zielenością i są zaludnione ubogimi, ale w ogólności zręcznymi, gościnnymi i pięknymi mieszkańcami. Parochod zazwyczaj zatrzymuje się tylko na jedną godzinę przy Mahon, głównym mieście wyspy Minorki, dla oddania listów i depesz. W czasie burzliwym okręty znajdując tam spokojną i bezpieczną przystań.— Gwałtowny i przeciwny wiatr zatrzymał nas przez cały dzień w Mahonie. Korzystałem z tego zdarzenia dla obejrzenia miasta, które w ogólności jest piękne, czyste i dość dobrze wybudowane; jednakże w stosunku do swej obszerności mało jest zaludnione, i przez ciąg kilku lat utraciło prawie połowę mieszkańców, którzy się przenieśli do Algieru. Na wyspach Balaerskich mówią harmonijnym Hiszpańskim dyalektem, chociaż nie tyle przyjemnym, jak Kastylijski, ale daleko więcej podobnym do tego ostatniego, jak do nieokrzesaney mowy Katalończyków. Narodowy ubior podobny jest do Andaluzyjskiego; młode wyspiarki noszą małe tuniki, które smugły ich kibici szczególnie wdzięk nadają; rysy ich twarzy bardzo są dobitne i wiele z nich przypomina Algierskie Maurytanki. Znajdowaliśmy się w m. Mahon w dniu imienia Królowey Hiszpańskiej i mieliśmy sposobność być na balu, na którym znajdowali się wszyscy Francuzcy i Amerykańscy morscy żołnierze, na wyspie podówczas znajdujący się. Lekkiego fandango i szybkiego walca tańczono na przemian, wesole zgomadzenie rozeszło się już nadedniem.— Ziemia tej wyspy nie jest bardzo żyzną, i dla tego nie tak dobrze uprawioną, jak grunt kwitnącej Majorki. Palma, stolica tej ostatniej, którą zdarzyło mi się widzieć w czasie pierwszej mojej podróży, położenie miejsca ma daleko malownicysze, niżeli Mahon; wybudowana jest wzdłuż głębokiej zatoki, z dwóch stron okrążonej spadzistemi górami. Obszerny kościół katedralny gotyckiej architektury wznosi się nad miastem i ze strony morza nadaje mu kształt najsławniejszy i najwspanialszy. Brzeg morza usiany jest mnóstwem młynów i pięknymi domkami rybaków. Okoliczne góry pokryte są gajami drzew apalcynowych, pomarańczowych i cytrynowych. Piękne apalcyny, w które w pewnej porze roku obfituje Marsylia, po większej części przywożone są tam z wyspy Majorki.

(Dalszy ciąg nastąpi.)